

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 168/2011-63

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. augusta 2011 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti J. O. a J. O., obaja bytom P., zastúpených advokátom Mgr. M. Ch., P., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 32/2008, za účasti Okresného súdu Piešťany, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. O. a J. O. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 32/2008 porušené boli.

2. Okresnému súdu Piešťany prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 32/2008 konal bez zbytočných prietáhov.

3. J. O. a J. O. priznáva finančné zadosťučinenie každému po 6 000 € (slovom šesťtisíc eur), ktoré im je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá uhradiť J. O. a J. O. trovy konania v sume 471,28 € (slovom štyristosedemdesiatjeden eur a dvadsaťosem centov) na účet ich právneho zástupcu Mgr. M. Ch., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť štátu trovy konania v sume 471,28 € (slovom štyristosedemdesiatjeden eur a dvadsaťosem centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 7000060515/8180 vedený v Štátnej pokladnici do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2011 doručená sťažnosť J. O. (ďalej len „sťažovateľ“) a J. O. (ďalej len „sťažovateľka“, spolu aj „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 32/2008.

Podaním doručeným ústavnému súdu 24. marca 2011 sťažovatelia požiadali o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom z dôvodu nepriaznivých majetkových pomerov. Ústavný súd žiadosti sťažovateľov vyhovel a uznesením č. k. IV. ÚS 168/2011-28 z 19. apríla 2011 im za právneho zástupcu ustanovil advokáta Mgr. M. Ch., P.

Zo sťažnosti doplnenej podaním právneho zástupcu sťažovateľov, ako aj z pripojeného spisu vyplýva, že sťažovatelia sú od 21. septembra 2001 účastníkmi súdneho konania vedeného okresným súdom v procesnom postavení navrhovateľov; predmetom označeného konania je rozhodovanie o žalobe sťažovateľov o neplatnosť kúpnopredajnej zmluvy k nehnuteľnosti. Vec bola pôvodne okresným súdom vedená pod sp. zn. 11 C 234/2001. V súvislosti s reorganizáciou súdnictva uskutočnenou v zmysle zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov bol v predmetnej veci od 1. januára 2005 príslušný konať Okresný súd Trnava, na ktorom bola vec evidovaná pod sp. zn. PN 11 C 234/200. V súvislosti s ďalšou reorganizáciou súdnictva uskutočnenou zákonom č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, prešiel výkon súdnictva v posudzovanej veci od 1. januára 2008 opätovne na okresný súd, na ktorom je vedená pod sp. zn. 6 C 32/2008.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uvádzajú:

„Sťažovatelia sú navrhovatelia vo veci sp. zn. 6 C/32/2008 vedenej na Okresnom súde Piešťany, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy proti odporkyni S. B., pričom sťažovatelia tvrdia, že ich návrh na začatie konania je dôvodný a kúpna zmluva je neplatná, všetky skutočnosti a predložené dôkazy nasvedčujú o opodstatnenosti podaného návrhu. Preto sú toho názoru, že kúpna zmluva je neplatná a ich vlastníctvo k rodinnému domu na ulici... v P. trvá i naďalej. Avšak z dôvodu nekonania, resp. zdĺhavého konania Okresného súdu Piešťany so sídlom Nálepškova 36, Piešťany PSČ 921 01 (predtým bývalý Okresný súd

Piešťany, neskôr Okresný súd Trnava) v tejto veci sú sťažovatelia v právnej neistote v ohľadom na ich vek a zdravotný stav, ako aj minimálny mesačný príjem, žijú v neustálom strese a v obave na ich budúcnosť, čo obom prináša zhoršovanie ich zdravotného stavu a vylučuje im pohodu života a najmä bývania...

Pred podaním sťažnosti sa sťažovatelia domáhali nápravy na Okresnom súde Piešťany písomnou sťažnosťou zo dňa 29. 10. 2010 z dôvodu zbytočných prieťahov v konaní, na ktorú dostali len všeobecnú odpoveď od predsedníčky Okresného súdu Piešťany zo dňa 23. 11. 2010. Po tejto sťažnosti bolo nariadené pojednávanie na deň 30. 11. 2010, ktoré bolo uskutočnené a to v poradí ako tretie, čo je s poukazom na dĺžku sporu neskutočne málo... Sťažovatelia, vzhľadom na postoj zákonného sudcu a po nadobudnutí presvedčenia o svojej diskriminácii v tomto konaní podali voči zákonnému sudcovi námietku zaujatosti. Po vrátení spisu z Krajského súdu v Trnave požiadali sťažovatelia o nariadenie pojednávania dňa 04. 01. 2011. Dňa 07. 02. 2011 podali sťažovatelia opäť sťažnosť proti prieťahom v konaní. Z dôvodov vyššie uvedených, ako aj z nemožnosti účinne sa brániť na nariadenom pojednávaní súdu podali sťažnosť proti porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom súdov.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd o nej nálezhom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľov J. O. a J. O., obaja bytom: P. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 32/2008 porušené bolo.

Okresnému súdu Piešťany prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 32/2008 konal bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľovi J. O., bytom: P., priznáva finančné zadostučinenie v sume 11.000 €, ktoré mu je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Sťažovateľke J. O., bytom: P., priznáva finančné zadostučinenie v sume

11.000 €, ktoré jej je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť sťažovateľom J. O. a J. O., obaja bytom: ... trovy právneho zastúpenia v sume podľa vyčíslenia ich právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Uznesením č. k. IV. ÚS 168/2011-44 z 9. júna 2011 ústavný súd prijal sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedníčku okresného súdu a právneho zástupcu sťažovateľov, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčku okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti.

Predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr. 198/11 zo 7. júla 2011 ústavnému súdu oznámila, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a zároveň pripojila k svojmu vyjadreniu aj vyjadrenie zákonného sudcu v predmetnej veci. Zákonný sudca vo svojom vyjadrení okrem iného uvádza, že potom, ako mu bola vec spolu s približne 500 ďalšími vecami pridelená od 23. júna 2008, „... *Vzhľadom na extrémnu vyťaženosť som v uvedenej veci nebol schopný z týchto objektívnych dôvodov vytýčiť termín pojednávania a vecou sa zaoberať skôr ako v mesiaci máj 2009... Od mája 2009 do dnešného dňa bolo v predmetnej veci vytýčených celkovo 9 pojednávanií... Doposiaľ vytýčené pojednávania sa buď uskutočnili alebo boli odročené, a to z dôvodu, že o odročenie požiadali právni zástupcovia účastníkov... Vytýčiť termíny odročených pojednávanií v častejších intervaloch... nie som z objektívnych dôvodov schopný, pretože tohto času mám v senáte pridelených približne 450 vecí, ktorými sa musím zaoberať a v ktorých musím konať.“*

Právny zástupca sťažovateľov v podaní z 28. júla 2011 ústavnému súdu oznámil, že sťažovatelia netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, pričom vyslovil nesúhlas s ospravedlňovaním prietáhov v namietanom konaní z objektívnych dôvodov (preťaženosť zákonného sudcu) a oznámil, že sťažovatelia zotrvávajú na svojom pôvodnom návrhu.

Na základe oznámení účastníkov konania ústavný súd v zmysle § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania vo veci, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 6 C 32/2008 ústavný súd zistil takýto priebeh namietaného konania:

Dňa 21. septembra 2001 bola okresnému súdu doručená žaloba sťažovateľov o neplatnosť kúpnopredajnej zmluvy týkajúcej sa nehnuteľnosti a návrh na vydanie predbežného opatrenia; vec bola vedená pod sp. zn. 11 C 234/2001.

Dňa 3. októbra 2001 okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku; poplatok bol uhradený 9. októbra 2001, a zároveň bol návrh na vydanie predbežného opatrenia v časti týkajúcej sa sprístupnenia nehnuteľnosti vzatý späť.

Uznesením zo 16. októbra 2001 okresný súd zamietol návrh na predbežné opatrenie v časti týkajúcej sa nakladania s nehnuteľnosťou a v časti týkajúcej sa sprístupnenia nehnuteľnosti konanie zastavil.

Dňa 21. novembra 2001 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľov na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhali, aby okresný súd zakázal žalovanej vykonávať na spornej nehnuteľnosti stavbu; okresný súd nariadil predbežné opatrenie uznesením zo 4. decembra 2001, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. augusta 2002.

Podaním z 12. februára 2002 sťažovatelia rozšírili dôvody žaloby.

Dňa 29. júla 2003 okresný súd vyzval žalovanú na vyjadrenie k žalobe a jej rozšíreniu; žalovaná doručila svoje vyjadrenie okresnému súdu 24. septembra 2003.

S účinnosťou od 1. januára 2005 došlo k prechodu súdnictva v predmetnej veci na Okresný súd Trnava, ktorý nariadil vo veci pojednávanie na 16. marec 2006; pojednávanie bolo odročené na 19. apríl 2006 z dôvodu neúčasti účastníkov konania.

Na pojednávaní konanom 19. apríla 2006 sa uskutočnil výsluch účastníkov konania a pojednávanie bolo odročené na neurčito pre účely zistenia, či žalovaná má povolenie na trvalý pobyt; po predchádzajúcej výzve bola Okresného súdu Trnava doručená 16. júna 2006 odpoveď Prezídia Policajného zboru, oddelenia cudzineckej polície, podľa ktorej žalovaná má povolenie na trvalý pobyt.

Dňa 23. januára 2007 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie na Okresnom súde Trnava, ktoré bolo odročené na 20. február 2007 z dôvodu ospravedlnenej neúčasti sťažovateľky na pojednávaní; toto pojednávanie bolo opätovne odročené na neurčito z dôvodu choroby žalovanej (jej neúčast' bola ospravedlnená).

Podaním doručeným 27. marca 2007 právna zástupkyňa žalovanej oznámila Okresnému súdu Trnava, že liečba jej klientky potrvá asi mesiac.

Dňa 26. júna 2007 sa uskutočnilo vo veci ďalšie pojednávanie, ktoré bolo odročené na 11. september 2007 z dôvodu ospravedlnenej neúčasti účastníkov konania; toto pojednávanie bolo odročené na základe žiadosti právneho zástupcu žalovanej (z dôvodu kolízie s termínom pojednávania v inej veci) na 23. október 2007.

Dňa 23. októbra 2007 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené pre účely predvolania svedkyne na 29. november 2007; toto pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne, účastníci konania sa pojednávania nezúčastnili.

S účinnosťou od 1. januára 2008 došlo k prechodu súdnictva v predmetnej veci na okresný súd; vec bola 23. júna 2008 pridelená zákonnému sudcovi a je vedená pod sp. zn. 6 C 32/08; zákonný sudca nariadil v máji 2009 pojednávanie na 10. júl 2009. Termín pojednávania bol zrušený z dôvodu ospravedlnenia právnej zástupkyne sťažovateľov; pojednávanie bolo odročené na 27. október 2009.

Pojednávanie nariadené na 27. október 2009 bolo pre neprítomnosť právnych zástupcov účastníkov konania odročené na 14. január 2010 (účastníci konania boli predvolaní pod hrozbou uloženia poriadkových opatrení).

Na pojednávaní konanom 14. januára 2010 sa uskutočnil výsluch účastníkov konania a pojednávanie bolo odročené na 9. marec 2010.

Dňa 29. januára 2010 si okresný súd vyžiadal spisovú dokumentáciu z katastra nehnuteľností.

Pojednávanie nariadené na 9. marec 2010 sa nekonalo z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu; zastupujúci sudca odročil pojednávanie na 25. máj 2010.

Podaniami zo 17. a 18. mája 2010 právny zástupca žalovanej požiadal o odročenie nariadeného pojednávania z dôvodu kolízie s pojednávaním v inej veci; pojednávanie bolo odročené na 23. september 2010.

Dňa 21. septembra 2010 okresný súd upovedomil účastníkov konania o tom, že pojednávanie nariadené na 23. september 2010 sa neuskutoční z dôvodu práceneschopnosti sudkyne. Zastupujúca sudkyňa odročila pojednávanie na 30. november 2010.

Dňa 30. novembra 2010 predložili sťažovatelia okresnému súdu návrh na zmenu žaloby a zmenu jej petitu, ako aj návrh na vylúčenie zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania ich vecí.

Pojednávanie konané 30. novembra 2010 sa uskutočnilo bez prítomnosti žalovanej a bolo odročené na neurčito.

Dňa 8. decembra 2010 okresný súd predložil spis Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) pre účely rozhodnutia o námietke zaujatosti zákonného sudcu; dňa 12. januára 2011 bol spis z krajského súdu vrátený okresnému súdu s poukazom na to, že návrh nespĺňa náležitosti (nie je z neho zrejmé, proti komu smeruje ani dôvody vylúčenia).

Dňa 22. februára 2011 bol nariadený termín pojednávania na 31. máj 2011, ktorý bol z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu zrušený; nový termín pojednávania bol nariadený na 21. júl 2011.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľov, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 32/2008.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 146/03).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľov.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že namietané konanie, ktorého predmetom je rozhodovanie o žalobe sťažovateľov, ktorou sa domáhajú vyslovenia neplatnosti kúpno predajnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, nemožno po právnej stránke, vzhľadom na existenciu bohatej a v zásade ustálenej judikatúry všeobecných súdov k tejto problematike, považovať za zložitú. Po faktickej stránke ústavný súd pripúšťa určitú zložitosť prejednávannej veci vzhľadom na rozsah dokazovania, ktoré je potrebné v záujme objektívneho zistenia skutkového stavu vykonať, ale zároveň zdôrazňuje, že žiadna faktická zložitosť veci nemôže ospravedlniť skutočnosť, že okresný súd v namietanom konaní vo veci samej nerozhodol ani po uplynutí takmer 10 rokov od podania

žaloby. Ústavný súd v tejto súvislosti vzal do úvahy aj skutočnosť, že na zložitosť veci, ako dôvod na ospravedlnenie zjavne neprimeranej dĺžky namietaného konania nepoukázala vo svojom vyjadrení ani predsedníčka okresného súdu.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľov ako účastníkov konania, ústavný súd po analýze spisu dospel k záveru, že neexistujú skutočnosti, na základe ktorých by im bolo možné pripísať vo výraznejšom rozsahu negatívny podiel na doterajšej dĺžke namietaného konania, a to napriek tomu, že sa na niektorých pojednávaniach nezúčastnili, keďže svoju neúčasť riadne ospravedlnili spravidla zo zdravotných dôvodov (ústavný súd v tejto súvislosti vzal do úvahy vysoký vek sťažovateľov).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v namietanom konaní. V tejto súvislosti ústavný súd v prvom rade zdôraznil, že namietané konanie posudzoval ako celok, t. j. vrátane obdobia, v ktorom bol vo veci príslušný konať Okresný súd Trnava (obdobie od 1. januára 2005 do 31. decembra 2007); vychádzal pritom zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej súčasťou prechodu výkonu súdnictva je aj prenesenie zodpovednosti za prietahy v konaní z odovzdávajúceho súdu na nadobúdajúci súd (napr. IV. ÚS 218/08, III. ÚS 38/2010, IV. ÚS 138/2010).

Z analýzy doterajšieho priebehu namietaného konania (podrobne pozri časť II tohto nálezu) vyplýva, že v ňom došlo k viacerým obdobiam aj dlhodobej neodôvodnenej nečinnosti (napr. obdobie od 24. septembra 2003 do 16. marca 2006, od 29. novembra 2007 do 10. júla 2009, keď sa vo veci vôbec nekonalo), pričom konanie je v zásade ako celok poznačené neefektívnou činnosťou vo veci konajúcich súdov, čo potvrdzuje skutočnosť, že v merite veci nebolo doteraz rozhodnuté po takmer 10 rokoch od začatia konania, čo je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné a neospravedlniteľné (obdobne pozri IV. ÚS 160/03, IV. ÚS 19/04, IV. ÚS 261/07).

Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 32/2008 došlo k zbytočným prietahom v konaní, a teda aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Sťažovatelia sa tiež domáhali, aby ústavný súd okresnému súdu uložil konať v namietanom konaní bez zbytočných prietáhov. V čase rozhodovania o sťažnosti nebolo namietané konanie skončené, a preto ústavný súd vyhovel tomuto návrhu sťažovateľov a rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto nálezu.

V zmysle čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva alebo slobody boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia žiadali, aby im ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume každému po 11 000 € s poukazom na závažnosť porušenia ich základných práv, ako aj dlhotrvajúci stav ich právnej neistoty.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým doterajšiu dĺžku namietaného konania (takmer 10 rokov), obdobie neodôvodnenej nečinnosti a neefektívnosť postupu okresného súdu ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume

6 000 € každému zo sťažovateľov primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 3 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľom úhradu trov konania v súvislosti s ich právnym zastupovaním advokátom Mgr. M. Ch.; pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2010, ktorá bola 741 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2011. Úhradu priznal v súlade so žiadosťou právneho zástupcu sťažovateľov za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, spísanie sťažnosti, vyjadrenie k podaniu predsedníčky okresného súdu) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 13 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to trikrát po 123,50 € za každý úkon právnej služby (370,50 €), čo spolu s režijným paušálom trikrát 7,41 € predstavuje odmenu v sume 392,73 €. Po zvýšení odmeny o 20 % DPH (právny zástupca sťažovateľov je platcom DPH, pozn.) v sume 78,55 € predstavuje tak celková priznaná odmena sumu 471,28 €.

Vzhľadom na skutočnosť, že právny zástupca bol sťažovateľom ustanovený, ústavný súd uložil Kancelárii ústavného súdu povinnosť uhradiť trovy konania právnenému zástupcovi sťažovateľov a okresnému súdu uhradiť štátu trovy konania na účet Kancelárie ústavného súdu (body 4 a 5 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2011